

Јаке оружане снаге су одувек представљале гарант мира. Ова тврдња нам у својој бити може изгледати као парадокс, али уколико детаљније посветимо пажњу савременом “тренду” на светској политичкој сцени увидећемо да је она сасвим на месту и да парадокс сместа нестаје, нарочито након што овај став доведемо у везу са тзв. фактором одвраћања који је толико добро познат у војној терминологији и теорији. Наиме, управо јаке одбрамбене снаге, које пре свега за свој циљ имају одвраћање од евентуалних “интервенција” и агресија, представљају прави гарант мира за оне земље које припадају тзв. „трећем свету“, који још увек представља актуелни концепт западних стратега и аналитичара. Наравно, приступање политичким савезима као и блиска војно-економска сарадња може представљати битан предуслов у контексту избегавања ратних сукоба. Међутим, историјски гледано оружане снаге су ипак фундаментални чинилац који једној земљи гарантује безбедност. Све ово је, наравно, врло добро познато али су недавна дешавања која се тичу сукоба у Либији

[\[1\]](#)

додатно поткрепила горе наведене ставове.

Венецуела као тврд орах

Земље трећег света се, и у овоме морамо посебно да истакнемо Венецуелу, пре свега ослањају на савремено руско наоружање које би им омогућило одговарајући фактор одвраћања као превентиву против евентуалних америчких војних интервенција, које ће морамо да констатујемо бити све теже изводиве с обзиром да су борбене ефективне САД већ ангажоване на неколико неуралгичних тачака у свету што би могло и да објасни повлачење ваздушних снага САД из операција над Либијом. Наравно, Руска Федерација односно њена индустрија наоружања само може профитирати од наведене чињенице нарочито уколико узмемо у обзир и тесну војну сарадњу, пре свега у погледу развоја најсавременијих ваздухоплова, са Индијом и Кином. Венецуела располаже са респектабилним снагама чији се квалитет пре свега испољава у најсавременијим апаратима руске производње СУ-30 [\[2\]](#). Каракас располаже са 24 апарата овог типа који ипак не могу значајно да промене ситуацију у ваздушном простору у случају масовне интервенције снага САД [\[3\]](#).

И управо због тога неопходно је да армија Венецуеле располаже и са одговарајућим ракетним системима ПВО како би САД два пута размислиле да ли ће кренути у

Моћно оружје као гарант мира земљама „трећег света“

Пише: Владимир Јевтић
уторак, 05 април 2011 20:19

хипотетичку агресију управо због већ унапред прорачунатог фактора ризика по сопствене снаге. Оно што је неопходно истакнути јесте чињеница да у савременом свету, у тренутној констелацији моћи, јаке оружане снаге управо представљају фактор безбедности и одвраћања, јер се САД, заједно са својим савезницима, неће ни упуштати у било какву врсту војне авантуре уколико процене да она носи исувише велики ризик што можемо да се уверимо на примеру Ирана или Северне Кореје, која упркос званичној дипломатији ужива свесрдну помоћ Пекинга. Иран [4], упркос овоме, као и Северна Кореја представљаће горуће тачке у 21 веку, наравно уважавајући јачање утицаја земаља БРИК-а које ће свакако одредити форму будућих односа и поставити лимит актуелној интервенционистичкој политици Вашингтона. Али док се то не догоди земље попут Венецуеле и Сирије врло лако могу постати потенцијална мета услед чега Чавес врло брижљиво развија стратешку сарадњу са Русијом

[5]

. У том светлу, у јавности су се појавиле спекулације, које вероватно нису далеко од истине, да је Венецуела за куповину најсавременијег наоружања руске производње издвојила чак 15 милијарди долара, док је Индија расписала тендер за куповину савремених ваздухоплова у вредности од 10 милијарди долара. Наводни асортиман који би се могао наћи у наоружању поменути Латиноамеричке земље укључује:

1.

92

T-72B1B

2.

240

БМП-3

Моћно оружје као гарант мира земљама „трећег света“

Пише: Владимир Јевтић
уторак, 05 април 2011 20:19

3.

9

подморница

4.

50

Различитих класа бродова

5.

10

Су-30МК2

6.

100

Хеликоптера

7.

неутврђен број

J-10

Извор: <http://asian-defence.blogspot.com/2011/03/venezuela-to-get-15-billion-dollar-arms.html>

Уколико, пак, ваздухопловство Венецуеле буде располагало кинеским авионима J-10 [6] то ће свакако у знатној мери повећати борбене и оперативне способности њеног ратног ваздухопловства али без обзира на то што ваздушне снаге Венецуеле располажу са 24 супер модерна Руска борбена авиона “Су-30” који су на основу симулација у многим аспектима знатно квалитетнији од америчких пандана типа “Ф-15”, то свакако није довољан број борбених авиона чега је Чавес

[7]

велики борац против глобалне хегемоније САД и бивши припадник падобранских јединица свакако свестан, и зато је Венецуели као фактор одвраћања превасходно потребан савремени и квалитетни систем ПВО попут руског система дугог домета С-300. Од 2005. Венецуела је од Русије набавила оружје у вредности од 4 милијарде долара. Поменута набавка укључује борбене авионе, хеликоптере као и аутоматке пушке “Калашњиков”.

[8]

Фактор одвраћања почива у савременом руском наоружању

У овом контексту спекулише се да Чавес наводно набавља и најновији руски систем пво

Пише: Владимир Јевтић
уторак, 05 април 2011 20:19

“С-400 Тријумф” [9] који представља још савршенију верзију система “С-300”. Модификације се односе на повећање домета пројектила као и на примену далеко софистицираније електронске опреме која је отпорнија на ометања. “С-300” се налази на два типа лансера.

Једно је гусечно а друго возило је точкаш. Лансери који су смештени на гусеничним возилима примењују се на непроходном терену и приликом праћења бројних колона оклопних возила које би могле да представљају мету јуришне авијације. Лансирно оружје које је точкаш примењују се углавном за одбрану стационарних циљева али је неопходно да и једна и друга верзија буду заштићене пво кишобраном кога чине системи краћег домета услед тога што су батерије пројектила “С-300” угрожене дејством прецизно навођених крстарећих пројектила. Заштиту од наведених ниско летећих циљева пружају управо руски системи типа “Панцир” и “Тор”, који су управо и намењени за одбрану дугометних ракетних система.

Чавес је свакако свестан чињенице да му је преко потребан јак систем пво и то пре свега ради одбране ваздушног простора како се не би поновила ситуација са Либијом, али наравно како би фактор одвраћања био потпун, Венецуела осим система “С-300” мора да набави и поменуте системе краћег домета.

Лансирно оружје које је точкаш примењују се углавном за одбрану стационарних циљева али је неопходно да и једна и друга верзија буду заштићене пво кишобраном кога чине системи краћег домета услед тога што су батерије пројектила “С-300” угрожене дејством прецизно навођених крстарећих пројектила.

Дакле, једино јаке и добро поремљене војне снаге представљају ефикасан фактор одвраћања што представља неоспорну чињеницу и што је нужно да би се предупредила свака агресија “хуманитарног” типа попут оне у Либији. Дакле, Уго Чавес својом политиком национализације нафтних постројења и вербалном агресивном реториком представља великог противника САД. У овом светлу, САД би веома лако могле да искористе и свог великог савезника у региону Колумбију чији су односи са Венецуелом веома зетегнути што представља чињеницу коју би САД могле итекако да искористе тако да сукоби представљају сасвим реалну могућност.

Пише: Владимир Јевтић
уторак, 05 април 2011 20:19

Међутим, чињеница је такође да Русија веома брижљиво анализира све опције које укључују како позитивне тако и негативне последице које се тичу продаје оружја одређеним земљама. Нпр Русија је одбила да испоручи поменути систем пво “С-300” режиму Мохамеда Ахмадинежада али је готово сигурно одлучила да тај тип оружја испоручи Венецуели., [10] након што су договори на кратко стопирани. Агенција РИА Новости је пренела информацију да су договори у току о продаји поменутих система Каракасу. [11] Осим тога, Венецуела планира и набавку тенкова из Русије [12] што је потврдио и премијер Путин који је изјавио да Венецуела представља “поузданог партнера Русије”

Сирија као наредна мета?

Америчка државна секретарка Хилари Клинтон изјавила је како САД не планирају интервенцију у Сирији. У интервјуу за мрежу Си-Би-Ес Клинтонова је рекла да САД ужаснуте насиљем у Сирији, али да су околности другачије него у Либији, где је Моамер Гадафи употребио авијацију и тешко наоружање против цивила.” Свака побуна у арапском свету је другачија и прича за себе. Ми осуђујемо насиље у Сирији, ми позивамо ову, као и друге владе, да одговоре на захтеве народа, да не прибегавају насиљу, дозволе мирне протесте и почну процес економских и политичких реформи”. [13]

Међутим, изјава Клинтонове ни у ком случају не искључује у потпуности могућност за евентуалну интервенцију у Сирији у којој бесне политички протести по већ добро опробаном сценарију. [14] “Војска је користила ватру против протестаната у предграђу Дамаска Доуми. Западни медији извештавају да је најмање седморо особа страдало након што су Сиријске трупе напале демонстранте који су изашли на улице након молитве у петак изјавили су наводно очевици и активисти. [15]

1
Чини се да је на делу, дакле, потпуно исти сценарио као и у Либији и у Ирану. Уго Чавес је оптужио САД да по истом сценарију поступају и у случају са Сиријом и да извештаји о насилном гушењу протеста представљају само увод у још једну у низу “хуманитарних интервенција”. Чавес је при томе изјавио следеће: “Сада су у Сирији настали неки тзв. политички покрети, уз неколико смртних случајева...А сада они оптужују председника да убија свој народ а касније ће Јенки да дођу и бомбардују народ да би га спасили”. [16]

Пише: Владимир Јевтић
уторак, 05 април 2011 20:19

У овом светлу, САД би веома лако могле да искористе и свог великог савезника у региону Колумбију чији су односи са Венецуелом веома зетегнути што представља чињеницу коју би САД могле итекако да искористе тако да сукоби представљају сасвим реалну могућност.

Сирија је парламентарна република као и земља позната по верској толеранцији јер у њој живи 11% хришћана. Критичари Сирије, пре свега они са Запада, међутим, да је сиријски режим ауторитаран који само на површини показује демократско уређење. Међутим, сматрају да је Сирија ауторитарни режим који само на површини приказује демократски систем иако грађани Сирије имају могућност да путем гласања изаберу председника и чланове парламента.

Сиријска армија и њени одбрамбени капацитети

Сирија је као и Либија секуларна земља која не примењује радикалне исламске законе и поштује права жена [\[17\]](#). Међутим, чињеница је да САД не одговарају секуларни режими јер би радикални исламски режими у арапским земљама само могли да послуже као повод за будуће интервенције. Стога је Сирији као и Венецуели неопходна јака армија која би такође послужила као фактор одвраћања од евентуалне агресије у циљу “заштите људских права”.

Сиријска армија располаже са преко 4 000 тенкова од којих чак 1000 чине савременији руски тенкови типа “Т-72”. Сирија такође поседује око 500 руских “СС-23” балистичких пројектила чији домет износи око 500 км. Сиријско ваздухопловство бројо око 60 000 припадника. Систем ПВО укључује батерије дугометних пројектила СА-5 које су размештене у околини Дамаска и Алепа заједно са мобилним ПВО ракетним системима који су размештени дуж сиријске границе са Либаном. [\[18\]](#) Ваздухопловство бројо око 100 000 припадника чији су борбени капацитети процењени на око 650 ратних авиона који су руске производње у укључују 50 авиона типа “миг-25” и готово 200 авиона типа „миг-23“. Русија је такође Сирији испоручила и савременије ловце типа “миг-29”. Ради побољшања сопственог командног система ваздухопловство Сирије поседује руски пандан америчком систему “AWACS” односно Ту-126.

[\[19\]](#)

Сиријско ваздухопловство донекле поседује рспектабилне снаге које ипак не могу да се носе са савременим америчким борбеним авионима. Услед тога Сирији свакако недостаје далеко јачи систем ПВО који би послужио као фактор одвраћања. При томе

наравно подразумевамо систем С-300 као и системе за његову блиску заштиту јер обично у сваком савременом рату, што је показало искуство са СРЈ и Ираком, ваздушна кампања почиње нападима на комуникационе центре као и системе В.О.Ј.И.Н. Услед свега овога дакле неопходно је да закључимо да су земљама “трећег света пре свега као фактор одвраћања неопходни савремени ракетни системи С-300 и системи попут Тор-а или Панцира који су неопходни за одбрану од нисколетећих циљева.

Чињеница је да САД не одговарају секуларни режими јер би радикални исламски режими у арапским земљама само могли да послуже као повод за будуће интервенције.

Израел се са своје стране очајнички труди да Сирија не набави поменуте системе и не ојача своје одбрамбене капацитете јер би Израел самим тим изгубио предност коју има захваљујући ваздушним ударима. Својевремено се Турска такође оштро противила намери Кипра да на острви инсталира системе С-300. Уместо тога дате системе су Кипрани предали Грцима.

Дакле, по свим стручним анализама једној земљи попут Венецуеле или Сирије најпотребнији су системи ПВО који би представљали једини прави фактор одвраћања од евентуалних напада ваздушних снага САД. У сваком случају планери Пентагона знају да се евентуална интервенција никако не би исплатила уколико би губици превазишли планиране и процењене. Ово је главни узрок зашто Гадафи није успео да избегне једну такву интервенцију иако се она не одвија у потпуности по плану. Наравно, кључну улогу у овоме имају управо руски национални интереси који се састоје од продаје наоружања као и утврђивања своје позиције у Венецуели која је један од највећих светских произвођаћа црног злата.

[1] <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/10/Svet/861844/Gadafi+na+udaru> !

[2] <http://www.aviacion.mil.ve/modules/news/>

[3] http://maquina-de-combate.com/fotos_y_videos/Aviacion-Militar-Venezolana

[/avionvzlano2006](#)

[4] <http://www.globalresearch.ca/index.php?context=va&aid=21612>

[5] http://en.rian.ru/mlitary_news/20101015/160963585.html

[6] http://www.mycity-military.com/Avijacija-i-PVO/Zvanicno-prikazan-J-10-lovac_13.html

[7] http://sr.wikipedia.org/sr/%D0%A3%D0%B3%D0%BE_%D0%A7%D0%

[B0%D0%B2%D0%B5%D0%B7](#)

[8] http://en.rian.ru/mlitary_news/20101015/160973432.html

[9] <http://russiadefence.englishboard.net/t392-venezuela-to-get-russian-missiles>

[10] http://en.rian.ru/mlitary_news/20110222/162713838.html

[11] http://en.rian.ru/mlitary_news/20101015/160963585.html

[12] http://en.rian.ru/mlitary_news/20101015/160973432.html

[13] <http://www.blic.rs/Vesti/Svet/244061/Klintonova-Bez-intervencije-SAD-u-Siriji>

[14] [http://www.voanews.com/serbian/news/glas-amerike-syrian-security-forces-seal-](http://www.voanews.com/serbian/news/glas-amerike-syrian-security-forces-seal-deraa-after-protests-03-21-2011-118383459.html)

[deraa-after-protests-03-21-2011-118383459.html](http://www.voanews.com/serbian/news/glas-amerike-syrian-security-forces-seal-deraa-after-protests-03-21-2011-118383459.html)

[15] [http://articles.cnn.com/2011-04-01/world/syria.protests_1_](http://articles.cnn.com/2011-04-01/world/syria.protests_1_witnesses-demonstrators-protests?_s=PM:WORLD)

[witnesses-demonstrators-protests?_s=PM:WORLD](http://articles.cnn.com/2011-04-01/world/syria.protests_1_witnesses-demonstrators-protests?_s=PM:WORLD)

[16] [http://www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/Caves-podrzao-](http://www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/Caves-podrzao-Asada-i-optuzio-SAD-da-podsticu-proteste.sr.html)

[Asada-i-optuzio-SAD-da-podsticu-proteste.sr.html](http://www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/Caves-podrzao-Asada-i-optuzio-SAD-da-podsticu-proteste.sr.html)

[17] [http://www.vesti-online.com/Vesti/Svet/68725/Sirija-zabranila-](http://www.vesti-online.com/Vesti/Svet/68725/Sirija-zabranila-nosenje-nikaba-na-univerzitetima)

[nosenje-nikaba-na-univerzitetima](http://www.vesti-online.com/Vesti/Svet/68725/Sirija-zabranila-nosenje-nikaba-na-univerzitetima)

[18] <http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/army.htm>

[19] <http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/airforce.htm>